

TIN HỘI THẢO QUỐC TẾ VỀ ĐIỀU TRA XU HƯỚNG KINH DOANH

Hội thảo quốc tế về "Tăng cường mở rộng và hài hòa trong điều tra Xu hướng kinh doanh" đã được tổ chức tại Băng Cốc (Thái Lan) từ ngày 21/11/2000 đến ngày 25/11/2000. Đây là cuộc Hội thảo quốc tế lần thứ 2 về chủ đề này, do Ngân hàng phát triển Châu Á (ADB), Ủy ban hợp tác phát triển kinh tế (OECD) và Ủy ban hợp tác kinh tế xã hội Liên Hợp Quốc (ESCAP) phối hợp tổ chức, với sự tham dự của 9

nước trong khu vực (Trung Quốc, Hồng Kông, Ấn Độ, Singapore, Malaxia, Philippin, Lào, Thái Lan, Việt Nam), các nước quan sát viên và trợ giúp kỹ thuật (Nhật, Cộng hòa Liên bang Đức, Bỉ), đại diện của các tổ chức quốc tế nêu trên và Giám đốc cơ quan Thống kê ESCAP. Đây là lần thứ 2 Việt Nam tham dự cuộc Hội thảo về chủ đề này với sự tài trợ của Ngân hàng phát triển Châu Á (ADB).

Hội thảo có hai mục tiêu:

- Tăng cường mở rộng và khuyến khích các nước tổ chức loại hình Điều tra xu hướng kinh doanh (Business Tendency Survey - dưới đây gọi tắt là BTS) phục vụ các mục đích phân tích, dự báo kinh tế quốc gia.

- Hải hòa hệ thống chỉ tiêu điều tra theo khuyến nghị của OECD nhằm mục đích thu thập được hệ thống thông tin đảm bảo sử dụng, so sánh quốc tế, dự báo phát triển kinh tế khu vực và toàn cầu.

Các nội dung được đề cập trong Hội thảo gồm:

- Xem xét tình hình hiện tại về BTS của các nước khu vực; tập trung vào việc triển khai các khuyến nghị của cuộc Hội thảo lần 1 tại Manila (Philippin) tháng 11/1999.

- Thảo luận về các vấn đề tồn tại trong khi thực hiện BTS của các nước.

- Trình bày kế hoạch trong năm tới của mỗi nước và đưa ra các khuyến nghị mới.

Sau khi tham dự cuộc hội thảo lần thứ nhất về BTS, Tổng cục Thống kê đã thành lập một nhóm nghiên cứu BTS. Trong khuôn khổ dự án Sida, các chuyên gia Thụy Điển, OECD đã được Tổng cục Thống kê mời giảng những bài học đầu tiên về loại hình điều tra này. Từ tháng 7/2000 đến tháng 12/2000 điều tra BTS đã được tiến hành thí điểm trên các lĩnh vực Công nghiệp, Thương nghiệp trong nước và xuất khẩu tại 4 thành phố lớn là Hà Nội, Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Đà Nẵng.

Theo kế hoạch, việc sơ kết rút kinh nghiệm điều tra sẽ thực hiện vào tháng 12/2000, tuy nhiên, qua nghiên cứu, với những kết quả ban đầu từ điều tra thí điểm và yêu cầu phát triển những lĩnh vực mới trong thống kê, yêu cầu hội nhập. Lãnh đạo Tổng cục đã dự kiến đưa BTS thành loại hình điều tra chính thức định kỳ trong công tác thống kê Việt Nam.

Trên cơ sở đó, tại hội thảo lần này, đoàn Việt Nam đã trình bày bản báo cáo về tình hình triển khai BTS thí điểm, trao đổi những vấn đề phát sinh trong khi thực hiện và dự kiến về BTS trong thời gian tới. Quá trình triển khai thí điểm của Việt Nam đã được đánh giá cao. Phần lớn các chỉ tiêu điều tra đã đảm bảo yêu cầu hải hòa so với khuyến nghị của OECD; tuy nhiên cần tiếp tục nghiên cứu để nội dung các câu hỏi đơn giản hơn nữa, phù hợp hơn với yêu cầu và điều kiện thực tế của Việt Nam.

Kinh nghiệm của Việt Nam được xem là bài học tốt cho nước bạn Lào khi bắt đầu thí điểm BTS vào năm 2001.

Loại hình điều tra này đã được các nước phát triển thực hiện từ hàng chục năm nay, đa số các nước trong khu vực đã tiến hành trên dưới 10 năm.

BTS có đặc trưng cơ bản như: Là loại hình điều tra thống kê định tính (không có các hỏi về lượng, không cần tính toán); đối tượng điều tra là các doanh nghiệp hoạt động sản xuất kinh doanh; các câu hỏi nhằm xác định, đánh giá tình hình sản xuất kinh doanh trong khoảng thời gian ngắn (hiện tại, trước và sau thời điểm điều tra 1 - 3 tháng), các yếu tố ảnh hưởng đến sản xuất kinh doanh; nội dung các câu hỏi đơn giản, số lượng câu hỏi trong một bảng hỏi khoảng 6 - 12 câu, tốt nhất là có thể sắp xếp các câu hỏi đó trong 1 trang A4 và có thể trả lời trong khoảng 15'; người trả lời bảng hỏi là người trực tiếp quản lý điều hành, nắm vững tình hình hoạt động sản xuất kinh doanh (chủ doanh nghiệp hoặc chánh phó giám đốc điều hành); phương thức điều tra chủ yếu qua đường bưu điện, hệ thống fax, email...

Từ những đặc trưng trên, BTS có những ưu điểm là: Đảm bảo tính kịp thời - do điều tra xử lý nhanh; thông tin thu được có độ tin cậy cao - do người trả lời có khả năng, trình độ quản lý; đáp ứng tốt nhu

câu phân tích, dự báo ngắn hạn, tính toán chu kỳ sản xuất kinh doanh khi có dãy số theo thời gian; đồng thời cũng có thể đưa ra kết quả dự báo nhanh về xu hướng sản xuất kinh doanh cung cấp trở lại cho các doanh nghiệp sử dụng trong quản lý điều hành các hoạt động nghiệp vụ, từ đó khuyến khích họ tích cực tham gia điều tra; với phương thức điều tra chủ yếu nêu

trên BTS có một ưu điểm dễ thuyết phục nữa là chi phí điều tra không tốn kém.

BTS được xem như một loại điều tra "xã hội học" trong kinh tế.

Nguyễn Thị Liên
Vụ Thương mại Giá cả